

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách

Lokalizácia: § 21 ods. 4, § 124 ods. 3

Účinnosť: 01.02.2022

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 145

Príliš krátka lehota na návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností pri umiestňovaní vedenia verejnej siete

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2021/72>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=8488>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách upravuje okrem iného aj postupy pri umiestňovaní vedenia verejných sietí a súvisiace povinnosti voči katastru nehnuteľností. Konkrétne ustanovenia § 21 ods. 4 a § 124 ods. 3 stanovujú lehoty na podanie návrhu na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností. Podľa § 21 ods. 4 je podnik poskytujúci verejnú sieť povinný podať návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností do 90 dní od ukončenia prác súvisiacich s umiestnením vedenia verejnej siete. Nesplnenie tejto lehoty môže viesť k právnym následkom alebo sankciám, čo predstavuje riziko pre podnikateľské subjekty. Z praktického hľadiska môže krátka lehota na podanie návrhu na záznam spôsobovať administratívnu záťaž a vyžadovať zvýšené personálne kapacity na zabezpečenie včasného splnenia povinností. To môže mať negatívny vplyv najmä na menšie podniky s obmedzenými zdrojmi. Naopak, predĺženie tejto lehoty alebo zavedenie iných mechanizmov, by mohli umožniť flexibilnejší prístup pri podávaní návrhov na záznam do katastra nehnuteľností. Tým by sa mohla znížiť administratívna záťaž pre podniky a podporilo by sa efektívnejšie fungovanie podnikateľského prostredia v oblasti elektronických komunikácií.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Súčasná právna úprava umožňuje podniku, ak je to vo verejnom záujme, umiestňovať vedenie verejnej siete na cudzích pozemkoch za náhradu. Táto náhrada je vecným bremenom, ku ktorému je podnik povinný vykonať návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností v lehote do 90 dní od zriadenia verejnej siete, postavenia alebo umiestnenia jej vedenia a v prípade, ak ide o výstavbu líniovej stavby v rámci ktorej sa umiestňuje vedenie siete. Podnik je povinný podať návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností do 90 dní od ukončenia líniovej stavby. Nepodanie návrhu včas je sankcionované pokutou, pričom však nedodržanie 90 dňovej lehoty nie je vždy porušením podniku, ale vyplýva z nedodržania lehôt pri súvisiacich úkonoch katastra. Predmetom ex post hodnotenie bude zváženie možnosti odstránenia konkrétnej lehoty.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: • subjekty poskytujúce elektronické komunikačné siete alebo služby • podnikateľské subjekty, ktoré pri svojej činnosti využívajú alebo budú využívať frekvencie alebo čísla Ex post: • subjekty poskytujúce elektronické komunikačné siete alebo služby • podnikateľské subjekty, ktoré pri svojej činnosti využívajú alebo budú využívať frekvencie alebo čísla
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, kde bol identifikovaný pozitívny a negatívny vplyv na podnikateľské prostredie právneho predpisu ako celku.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
145	Príliš krátka lehota na návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností pri umiestňovaní vedenia verejnej siete	§ 21 ods. 4, § 124 ods. 3	01.02.2022	subjekty poskytujúce elektronické komunikačné siete alebo služby	952	-	-	464 779	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:

Ex ante náklady:

Predkladateľ v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie uviedol priame administratívne náklady na celé podnikateľské prostredie. Tieto náklady sa však vzťahujú na zákon ako celok, a nie špecificky na túto reguláciu, preto nie je možné určiť ex ante náklady konkrétne tejto regulácie. Predkladateľ vypočítal náklady celého zákona na podnikateľské prostredie vo výške 465 tisíc € a náklady na 1 podnikateľa vo výške 101 až 1 019 €.

Náklady boli určené na základe povinnosti podnikateľských subjektov predkladať informácie o parametroch a dostupnosti svojich sietí v rôznych geografických oblastiach Slovenskej republiky. Náročnosť predkladania takýchto informácií zo strany subjektov poskytujúcich elektronické komunikačné siete závisí od rozsahu poskytovaných sietí, ako aj od kvality interných informačných systémov prevádzkovaných týmito subjektmi. V závislosti od týchto faktorov predkladateľ predpokladal, že náklady na túto činnosť by nemali presiahnuť interval 2 až 20 človekodní. Pri priemernej nominálnej mesačnej mzde zamestnanca v telekomunikáciách za štvrtý štvrtrok 2019, ktorá bola 2 282 € a po započítaní nákladov na poistné, sa tieto náklady pohybujú v intervale 309 – 3 086 € na podnik za tri roky.

$$(((\text{priemerná nominálna mesačná mzda (2 282 €)} + \text{poistné hradené zamestnávateľom (35,2\%)}) / \text{počet pracovných dní v mesiaci (20)}) \times \text{odhadovaný počet človekodní (2 alebo 20 človekodní)}) \times \text{odhadovaný počet podnikateľských subjektov, ktorých sa táto povinnosť týka, je 830 (subjekty prevádzkujúce elektronické komunikačné siete)}.$$

Náklady na celé podnikateľské prostredie boli vypočítané ako priemerný mzdový náklad $(101+1019)/2 = 560$ € vynásobený počtom dotknutých podnikateľských subjektov $(560 \times 830 = 464\,779 \text{ €})$.

Ex post náklady:

Podnik je povinný podať návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností do 90 dní od ukončenia líniovej stavby. Nepodanie návrhu do 90 dní je sankcionované pokutou. Podľa § 124 ods. 3 je možné uložiť túto pokutu v rozmedzí od 200 € do 5 % obratu podniku. Vzhľadom na špecifickosť typu sankcií v súčasnosti nie sú k dispozícii konkrétne údaje o celkovej výške uložených pokút za nepodanie návrhu na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností do 90 dní od ukončenia líniovej stavby. Z tohto dôvodu nie je možné uviesť výšku ex post nákladov na podnikateľské prostredie.

9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):

Na webovom sídle Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb Slovenskej republiky je uvedený Zoznam podnikov poskytujúcich siete a služby elektronických komunikácií. V rámci tohto zoznamu je uvedených 952 subjektov, ktoré poskytujú tieto služby.

<https://www.teleoff.gov.sk/urad/odbory-oddelenia/odbor-regulacie-elektronickych-komunikacii/zoznam-podnikov/>

9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):

Vzhľadom na súhrnný spôsob výpočtu nákladov v ex ante fáze nie je možné porovnať odhadovaný výšku nákladov s kvantifikovanými nákladmi v rámci ex post hodnotenia.

9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:

V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, sekcia elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor elektronických komunikácií (ďalej len „ministerstvo“)

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor správy frekvenčného spektra (ďalej len „úrad“)

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Asociácia mobilných operátorov Slovenska
(ďalej len „ASMOS“ alebo „asociácia“)
55850774

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

ASMOS

Forma:

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

13.01.2025

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 14.11.2024 do 27.11.2024

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácií:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

V súlade s predmetnou reguláciou je podnik, ktorý prevádzkuje verejnú sieť, povinný do 90 dní od dokončenia prác na umiestnení vedenia podať návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností. Nedodržanie tejto lehoty môže viesť k právnym dôsledkom alebo sankciám. Z praktického pohľadu predstavuje táto lehota na podanie návrhu administratívnu záťaž a vyžaduje zvýšené personálne kapacity na zabezpečenie jej dodržania.

ASMOS predložila predmetnú reguláciu na posúdenie ex post vychádzajúc z aplikačnej praxe.

V praxi často dochádza k situáciám, v ktorých nie je možné dodržať stanovenú 90-dňovú lehotu z dôvodov, ktoré nie sú v kompetencii podniku. Najčastejšie ide o prípady, keď k omeškaniu dochádza v dôsledku prieťahov na strane katastrálnych úradov, a nie v dôsledku pochybenia samotného podniku.

ASMOS zároveň poukázala na skutočnosť, že sankcie ukladané v takýchto prípadoch sú neprimerane vysoké, a to aj napriek tomu, že zdržanie nie je spôsobené podnikateľským subjektom.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľ a regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Regulácia zavádzajúca 90-dňovú lehotu na podanie návrhu na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností pri umiestňovaní vedenia verejnej siete bola vytvorená s cieľom zabezpečiť právnu istotu vlastníkov dotknutých nehnuteľností a zároveň predísť nesúlodom medzi faktickým stavom a evidenciou v katastri nehnuteľností. Regulácia má riešiť problém neaktuálnych alebo chýbajúcich údajov v katastri, ktoré by mohli spôsobovať právne spory alebo obmedzenia pri nakladaní s nehnuteľnosťami.

Ministerstvo upozornilo, že 90-dňová lehota nie je určená na samotný zápis do katastra, ale na podanie návrhu na zápis do katastra nehnuteľností. Zároveň zdôraznilo, že uvedená lehota je výsledkom rozporových konaní s podnikateľskými subjektmi v rámci medzirezortného pripomienkového konania k predmetnému zákonu. Ministerstvo preto v súčasnom nastavení systému neidentifikovalo problém.

Účelom podania návrhu na zápis do katastra je primárne zabezpečiť, aby bolo v mapových podkladoch a úradných dokumentoch jednoznačne evidované, že na konkrétnom pozemku sa nachádza telekomunikačná sieť alebo je na ňom zriadené vecné bremeno. Tento postup zároveň poskytuje ochranu vlastníckych práv vlastníkov pozemkov a nehnuteľností. V minulosti dochádzalo k situáciám, keď nebolo možné sankcionovať podnikateľské subjekty za nesplnenie tejto povinnosti, čo viedlo k tomu, že vlastníci neboli informovaní o výstavbe infraštruktúry na svojich pozemkoch alebo o existencii vecného bremena.

Cieľom tejto regulácie je teda, aby podnikateľ urobil prvý krok k informovaniu vlastníkov pozemkov a nehnuteľností o existencii sietí alebo ich budovaní.

Ministerstvo zároveň deklarovalo ochotu viesť do budúcnosti diskusiu o výške sankcií.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

ASMOS predložila návrh na vypustenie 90-dňovej lehoty zo znenia zákona, pretože aj na podanie návrhu sa vyžaduje úradné overenie geometrického plánu, ktoré musia dodať samotné katastrálne úrady a tie to v zákonnej lehote nestíhajú splniť. Zároveň asociácia navrhla zmiernenie sankcií za jej nedodržanie, keďže v mnohých prípadoch k prekročeniu tejto lehoty nedochádza v dôsledku pochybenia podnikateľských subjektov.

Asociácia zároveň poukázala na aktuálny trend v rámci Európskej únie, ktorý smeruje k zjednodušeniu, zrýchleniu a zníženiu nákladov na výstavbu telekomunikačných sietí. V tomto kontexte sú preto považované súčasné sankcie za neprimerané.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Ministerstvo deklarovalo ochotu viesť v budúcnosti diskusiu o výške sankcií. Zároveň však zdôraznilo, že je nevyhnutné pristupovať k tejto problematike komplexne v kontexte celého zákona, keďže jeho ustanovenia zahŕňajú široké spektrum skutkových podstát s rôznou mierou závažnosti, porušení a následkov.

Ohľadom časovej lehoty ministerstvo zdôraznilo, že 90-dňová lehota sa vzťahuje na podanie návrhu na zápis do katastra nehnuteľností, nie na samotný zápis. Dĺžka tejto lehoty bola stanovená ako kompromisný návrh s podnikateľskými subjektmi v rámci diskusií počas medzirezortného pripomienkového konania k predmetnému zákonu. Ministerstvo v súčasnom nastavení systému neidentifikovalo žiadne nedostatky a predmetnú lehotu neplánuje meniť.

Ministerstvo upozornilo, že prípadná úprava sankcií si vyžaduje dôkladnú analýzu s prihliadnutím na systémovosť právnej úpravy a jej vplyv na všetky zainteresované subjekty. Táto otázka preto predstavuje tému na širšiu odbornú diskusiu medzi ministerstvom, príslušným úradom a zástupcami podnikateľského sektora, vrátane ASMOS.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Predmetná problematika sa týka lehoty na podanie návrhu na zápis do katastra nehnuteľností, ktorá je zo strany podnikateľských subjektov kritizovaná. V praxi totiž dochádza k situáciám, keď je podnik sankcionovaný napriek tomu, že k nedodržaniu lehoty dochádza z dôvodu prieťahov na strane katastrálnych úradov.

Účelom podania návrhu na zápis do katastra je primárne zabezpečiť, aby bolo v mapových podkladoch a úradných dokumentoch jednoznačne zaznamenané, že na konkrétnom pozemku sa nachádza telekomunikačná sieť alebo je na ňom zriadené vecné bremeno.

Regulácia zároveň sleduje cieľ zabezpečiť, aby podnikateľské subjekty aktívne pristupovali k informovaniu vlastníkov pozemkov a nehnuteľností o existencii telekomunikačných sietí alebo o ich plánovanej výstavbe.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Ako alternatívne riešenia navrhla ASMOS predovšetkým vypustenie 90-dňovej lehoty zo zákona, keďže jej dodržanie závisí od úradného overenia geometrického plánu katastrálnymi úradmi, ktoré to často nestíhajú v zákonnej lehote. Zároveň požiadala o zmiernenie sankcií, keďže prekročenie tejto lehoty často nie je zavinené podnikateľskými subjektmi.

ASMOS poukázala na trend v EÚ smerujúci k zjednodušeniu a zrýchleniu výstavby telekomunikačných sietí, pričom súčasné sankcie považuje za neprimerané.

Ministerstvo zdôraznilo, že 90-dňová lehota sa vzťahuje na podanie návrhu na zápis do katastra nehnuteľností, nie na samotný zápis. Dĺžka tejto lehoty bola stanovená ako kompromisný návrh s podnikateľskými subjektmi v rámci diskusií počas medzirezortného pripomienkového konania k predmetnému zákonu. Ministerstvo v súčasnom nastavení systému neidentifikovalo žiadne nedostatky a predmetnú lehotu neplánuje meniť. Ministerstvo pripustilo, že v budúcnosti môže byť predmetom diskusie aj otázka výšky sankcií.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky si uvedomuje časovú náročnosť procesu a možné neprimerané sankcie spojené s touto reguláciou. Zároveň oceňuje prístup Ministerstva dopravy Slovenskej republiky a jeho ochotu v budúcnosti diskutovať a prehodnotiť mechanizmus sankcionovania nielen v súvislosti s touto konkrétnou reguláciou, ale aj v širšom kontexte príslušného zákona.

9.4.4 Odporúčenie spracovateľa:

☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ odporúča reguláciu upraviť vzhľadom na aplikačnú prax.

Ministerstvo a úrad budú pri najbližšej novele zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách diskutovať o aktualizácii a zmene sankčného mechanizmu. Lehota novelizácie nateraz nie je známa.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor právneho predpisu nemal pripomienky k procesu ex post hodnotenia.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor právneho predpisu sa k obsahu stanoviska spracovateľa nevyjadril.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia